

WOJEWODA
ZACHODNIOPOMORSKI

Szczecin, 8 lutego 2024 r.

Znak: WZPS-3.431.3.8.2023.AK

**Pani
Agnieszka Ignasiak
Dyrektor
Powiatowego Centrum
Pomocy Rodzinie
w Stargardzie**

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 22 pkt 8 i art. 127 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2023 r., poz. 901 ze zm.) oraz rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2020 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz.U. z 2020 r., poz. 2285) zespół inspektorów Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Szczecinie przeprowadził w dniach 5-7 października 2022 r. kontrolę kompleksową w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Stargardzie. Czynności kontrolne prowadzone były w siedzibie jednostki kontrolowanej, przy ul. Skarbowej 1 w Stargardzie. Kontrolą objęto zagadnienia dotyczące sposobu realizacji zadań określonych w ustawie o pomocy społecznej, w okresie od dnia 1 stycznia 2021 r. do dnia kontroli. Zakres kontroli obejmował realizację zadań powiatu wynikających z art. 19, art. 20 i art. 112 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, strukturę organizacyjną jednostki oraz kwalifikacje zawodowe pracowników.

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli podpisanym bez zastrzeżeń w dniu 4 listopada 2023 r., przedstawiam Pani wystąpienie pokontrolne.

Działalność kontrolowanej jednostki oceniono pozytywnie z uchybieniami¹.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Stargardzie działa w oparciu o Statut oraz Regulamin organizacyjny. Centrum realizuje prawidłowo zadania z zakresu pomocy społecznej poprzez przyznawanie i wypłacanie świadczeń przewidzianych w ustawie o pomocy społecznej. W okresie kontrolowanym funkcję Dyrektora PCPR w Stargardzie pełniły: Pani Monika Rygiel - Gawrońska – od 1 stycznia 2021 r. do 31 sierpnia 2022 r.

¹ Przyjęto 4-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna z uchybieniami, pozytywna z nieprawidłowościami, negatywna

oraz Pani Agnieszka Ignasiak, zatrudniona na stanowisku dyrektora jednostki od 1 września 2022 r.

Dyrektorzy oraz pracownicy socjalni zatrudnieni w PCPR w kontrolowanym okresie posiadali odpowiednie, wymagane przepisami ustawy o pomocy społecznej kwalifikacje. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Stargardzie posiada własne przepisy kancelaryjne i archiwalne.

Siedziba Centrum znajduje się, na parterze budynku Starostwa Powiatowego w Stargardzie przy ul. Skarbowej 1. Wejście dla osób niepełnosprawnych znajdowało się z boku budynku, wejście pozbawione było barier architektonicznych. Na dzień kontroli sytuacja lokalowa PCPR w Stargardzie nie w pełnym zakresie była odpowiednia do kompleksowej realizacji zadań np. punkt obsługi interesanta znajdował się w korytarzu, przy wejściu do toalety. Nie gwarantowało to możliwości przeprowadzania z klientem rozmów, często o charakterze intymnym, w sprawach osobistych. Ponadto na korytarzu znajdowały się nadmiarowe meble utrudniające swobodne przemieszczanie się i dostęp pracowników do pomieszczeń. Mogły stanowić także utrudnienie w sytuacji konieczności ewakuacji. Wobec powyższego utrudnienia komunikacyjne należy usunąć, a korytarze udrożnić.

Powiat ma uchwaloną *Powiatową Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Stargardzkim na lata 2021-2025*, zawierającą elementy, o których mowa w art. 16b ust. 2 ustawy o pomocy społecznej. Przy tworzeniu kolejnej powiatowej strategii rozwiązywania problemów społecznych należy zawrzeć przepisy zmieniające z dniem 30 października 2022 r. ustawę o pomocy społecznej, tj.:

- art. 16b ust. 2 pkt 1 „Diagnozę sytuacji społecznej, w tym określenie zdolności podmiotów ekonomii społecznej do realizacji usług społecznych w zakresie, o którym mowa w art. 2 ust. 1 pkt 1-14 ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych”;
- art. 16b ust. 3, „Strategia, o której mowa w ust. 1, opracowana przez gminę i powiat określa usługi społeczne w zakresie, o którym mowa w art. 2 ust. 1 pkt 1-14 ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych, oraz zadania publiczne, o których mowa w art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2023 r. poz. 571), zlecane w trybach, o których mowa w tej ustawie”.

Strategia była poddawana monitoringowi.

W toku czynności kontrolnych nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie zasadności przyznania świadczeń na kontynuowanie nauki - postępowania administracyjne zostały przeprowadzone w sposób prawidłowy. W kontrolowanym okresie nie przyznawano pomocy na usamodzielnienie oraz na zagospodarowanie w formie rzeczowej przyznawanej osobom wymienionym w art 19 pkt 6 ustawy o pomocy społecznej.

W trakcie kontroli, Dyrektor Centrum poinformowała, że prowadzenie Ośrodka Interwencji Kryzysowej zostało zleczone w ramach umowy Nr 28/2021 powierzenia realizacji zadania publicznego – *pn. Prowadzenie Ośrodka Interwencji Kryzysowej - Caritas Archidiecezji Szczecińsko-Kamieńskiej w Szczecinie*. Jednostką bezpośrednio realizującą to zadanie jest

Centrum Socjalne Caritas w Stargardzie. Realizacja zadania przewidywała zabezpieczenie 2 miejsc noclegowych w systemie całodobowym, zabezpieczenie podstawowych potrzeb higienicznych i zdrowotnych, niezbędną odzież oraz co najmniej jeden gorący posiłek. Osoby wymagające wsparcia mogły skorzystać z pomocy oferowanej w ramach grupy wsparcia. W 2021 r. z pomocy OIK skorzystało 7 osób, w tym 3 kobiety i 4 dzieci. W 2022 r. na dzień kontroli z pomocy skorzystało 6 osób, w tym 2 kobiety i 4 dzieci. Realizacja zadania w zakresie poradnictwa specjalistycznego (art.19 pkt 2 ustawy o pomocy społecznej) odbywa się poprzez prowadzenie przez Centrum Socjalne Caritas Punktu Konsultacyjnego przez Ośrodek Interwencji Kryzysowej przy ul. Krasieńskiego 19 w Stargardzie. W ramach działalności Punktu osoby wymagające tego typu wsparcia mogą skorzystać z pomocy prawnika i psychologa. W 2021 r. z pomocy psychologa skorzystały 24 osoby, z pomocy prawnej 34 osoby, natomiast w 2022 r. (do końca sierpnia) 12 osób skorzystało z pomocy psychologicznej i 16 osób z pomocy prawnej.

W ramach realizowanej od października do grudnia 2021 r. kampanii społecznej „Przełamuję bierność i izolację – zyskuję moc działania” został uruchomiony telefon zaufania „Mój Azyl” zapewniający m.in. wsparcie psychologa. W zakresie tego działania zostało przeprowadzonych 21 rozmów z psychologiem.

Ponadto jednostkom samorządowym oraz instytucjom publicznym powiatu stargardzkiego udostępniany jest informator zawierający dane teleadresowe podmiotów oraz organizacji pozarządowych wraz z informacją o zakresie ich działania.

Na terenie powiatu funkcjonuje jeden ponadgminny Dom Pomocy Społecznej w Dolicach dla osób somatycznie chorych, dysponujący 60 miejscami. W trakcie czynności kontrolnych zespół kontrolny stwierdził, że wydawane decyzje administracyjne były realizowane przed ich uprawomocnieniem się. Decyzje dotyczące umieszczenia w DPS były wydawane w tym samym dniu, w którym następowało umieszczenie w Placówce. Ponadto decyzje były dostarczane stronie po umieszczeniu jej w DPS (w kontrolowanych aktach spraw znajdowały się zwrotne potwierdzenia odbioru decyzji administracyjnych z datami potwierdzającymi dostarczanie decyzji stronie po umieszczeniu jej w DPS). Wydawanym decyzjom nie nadano rygoru natychmiastowej wykonalności, nie zawarto także art. 130 § 4 k.p.a., zgodnie z którym: *Decyzja podlega wykonaniu przed upływem terminu do wniesienia odwołania, jeżeli jest zgodna z żądaniem wszystkich stron lub jeżeli wszystkie strony zrzekły się prawa do wniesienia odwołania.* Strony nie korzystały również z przysługującego im prawa, o którym mowa w art. 127a k.p.a., tj. nie zrzekały się prawa do wniesienia odwołania (w prowadzonej dokumentacji brakowało oświadczeń stron o zrzeczeniu się prawa do odwołania). Wobec powyższego zespół kontrolujący stwierdził, że umieszczanie w DPS następowało przed uprawomocnieniem się decyzji, co stanowi naruszenie art. 130 § 1 k.p.a., zgodnie z którym: *Przed upływem terminu do wniesienia odwołania decyzja nie ulega wykonaniu.*

Powiat stargardzki realizuje zapis art. 19 pkt 11 ustawy poprzez prowadzenie mieszkań chronionych dla osób z terenu więcej niż jednej gminy. W Stargardzie funkcjonują tzw. mieszkania wspomagane, które powstały zgodnie z porozumieniem zawartym pomiędzy Powiatem Stargardzkim, a Stargardzkim Towarzystwem Budownictwa Społecznego na mocy

uchwały Zarządu Powiatu nr 812/08. W ramach programu „Na Start” pełnoletni wychowankowie rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej uzyskują pomoc w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych. W dwóch mieszkaniach, na dzień przeprowadzenia kontroli mieszkało 8 osób (mieszkania przygotowane są dla 9 osób).

W okresie objętym kontrolą powiat stargardzki nie prowadził domu dla matek z małoletnimi dziećmi, jednakże powiat zabezpieczył miejsca dla matek z małoletnimi dziećmi lub kobiet w ciąży w Ośrodku Wsparcia dla Kobiet w Poczerninie. Ponadto Uchwałą Nr 1864/21 z dnia 2 grudnia 2021 r. Zarząd Powiatu Stargardzkiego ogłosił otwarty konkurs ofert na realizację zadania publicznego w obszarze pomocy społecznej na prowadzenie domu dla matek z małoletnimi dziećmi. Z uwagi na fakt, że nie wpłynęła żadna oferta konkurs została unieważniona. W przypadku sytuacji wymagającej wsparcia samotnej matki i kobiety w ciąży mogą skorzystać z całonocnego schronienia w Ośrodku Interwencji Kryzysowej w Stargardzie.

W okresie objętym kontrolą Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Stargardzie w 2021 r. zorganizowało 1 szkolenie dla pracowników OPS z terenu powiatu stargardzkiego, w trybie on-line pn. *Rodzina Dziecko – ofiary przemocy. Praca interwencyjna nad zmianą*. W szkoleniu wzięło udział 15 osób. W 2022 r. zaplanowano szkolenie pn. *Ochrona osób doznających przemocy w rodzinie*. Tematy szkoleń są każdorazowo akceptowane przez jednostki pomocy społecznej. W okresie objętym kontrolą nie prowadzono doradztwa metodycznego dla kierowników i pracowników jednostek organizacyjnych pomocy społecznej z terenu powiatu w formie spotkań, konferencji, telekonferencji itp. Nie sporządzono także planów realizacji tego zadania. Poinformowano Dyrektora o konieczności tworzenia rocznych planów realizacji tych zadań.

Starosta przy pomocy powiatowego centrum pomocy rodzinie sprawuje nadzór m.in. nad działalnością domów pomocy społecznej. W kontrolowanym okresie PCPR w Stargardzie przeprowadziło dwie kontrole w Domu Pomocy Społecznej w Dolicach. Dyrektor Centrum poinformowała, że nie były prowadzone roczne harmonogramy kontroli. Poinformowano Dyrektora o konieczności tworzenia rocznych planów kontroli.

W trakcie czynności kontrolnych ustalono, że sprawozdania przekazywane Wojewodzie Zachodniopomorskiemu za pośrednictwem Centralnej Aplikacji Statystycznej przesyłane były terminowo.

Sprawozdanie z działalności PCPR w Stargardzie przedłożone Radzie Powiatu zawierało informacje o zrealizowanych zadaniach oraz wykaz potrzeb w zakresie pomocy społecznej.

Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za rok 2021 została przekazana Radzie Powiatu Stargardzkiego oraz Sejmikowi Województwa Zachodniopomorskiego w ustawowym terminie.

Na terenie powiatu stargardzkiego nie funkcjonują ponadgminne ośrodki wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi. Na terenie powiatu działają 2 Warsztaty Terapii Zajęciowej, w Stargardzie dla 45 osób oraz w Dzwonowie dla 40 osób.

Ustalono, że PCPR w Stargardzie udzielał zainteresowanym informacje o prawach i uprawnieniach zgodnie z art. 19 pkt 13 ustawy o pomocy społecznej.

Z uwagi na brak zgłoszeń uprawnionych osób, w kontrolowanym okresie nie udzielano pomocy cudzoziemcom, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub zezwolenie na pobyt czasowy.

Za stwierdzone w niniejszym wystąpieniu uchybienia odpowiedzialne były osoby piastujące w kontrolowanym okresie stanowisko Dyrektora PCPR w Stargardzie.

W związku z powyższym na podstawie art. 128 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej

zalecam:

jako zalecenia zwykłe:

w obszarze wydawanych decyzji

1. Przestrzegać stosowania art. 130 § 1 i 4 Kodeksu postępowania administracyjnego.

w obszarze planowania i realizacji zadań

1. Zwiększyć ilość prowadzonych szkoleń i możliwości doskonalenia zawodowego dla kadr pomocy społecznej z terenu powiatu stargardzkiego zgodnie z art. 19 pkt 14 ustawy o pomocy społecznej.
2. Zapewnić dostęp do doradztwa metodycznego dla kierowników i pracowników jednostek organizacyjnych pomocy społecznej z terenu powiatu stargardzkiego wynikającego z zapisu art. 19 pkt 15 ustawy o pomocy społecznej.

Ponadto, należy zorganizować punkt obsługi klientów w miejscu przyjaznym, gwarantującym sprawną i kompleksową obsługę oraz możliwość przeprowadzenia poufnej rozmowy.

Zgodnie z art. 128 ust. 2 ustawy o pomocy społecznej jednostka kontrolowana, w terminie 7 dni od dnia otrzymania zaleceń pokontrolnych, może zgłosić do nich pisemne zastrzeżenia.

Proszę o przekazanie informacji o sposobie realizacji powyższych zaleceń w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia.

Z upoważnienia
Wojewody Zachodniopomorskiego
Dawid Krystek
II Wicewojewoda Zachodniopomorski

Do wiadomości:
Pani Iwona Wiśniewska
Starosta Stargardzki